

IZLAZI SVAKE
— SUBOTE. —
Pretplata
5 Din. mjesečno.
Tromjesečno
Din 15.-
Oglasi
po cijeniku.

PRIMORSKA RIJEČ

UREDNIŠTVO i
UPRAVA
lista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Mattiazzi) II. kat.
Telefon
interurban br. 47

Broj 5.

Šibenik, subota 22. kolovoza 1931.

Godina I.

GOVORIMO ISKRENO I OTVORENO!

Tragični svjetski rat izmijenio je tok historije za mnoge države i gradove i odredio im nove puteve za njihov budući život. Nekoć ogromna i cvatuća ljudska naselja preko noći izgubiše svoj raison d'être i postaše ruševine, dok se druga naprotiv, nekoć neugledna i bezvažna preporodiše, razviše i zamijeniše ona, koja su propala i iščezla. Život je ostao isti, samo su se uloge izmijenile.

Bilo bi međutim suvišno ovdje isticati bezbrojna imena država i gradova, koji osjetiše tragiku tog nepisanog zakona o vječnoj promjeni svega onoga, što postoji na svijetu. Jer svi mi smo živi svjedoci onih ogromnih i čudnih izmjena, koje je izazvao u čovječanstvu taj strašni rat. I možda nikada u historiji svijeta nije bilo tako naglih i tako zamašitih potresa u životu ljudi!

Pred ovom važnom činjenicom treba da časkom zastanemo i mi, kada govorimo o životu našega grada. Jer pisati o današnjim prilikama Šibenika, a ne osvrnuti se na događaje, koji su se desili neposredno iza rata, bilo bi gotovo nemoguće i uopće bi teško došli do nekih točnih i istinitih konstatacija, koje su nam za ovo izlaganje potrebite. Pređimo dakle odmah na onaj čas, kada su austrijske armije bacile oružje i napustile front i kada su Antantne vlasti proglasile svoju pobjedu. U sjećanju se nalazimo na trgovima i ulicama Šibenika. Svugdje vlada neopisivo oduševljenje i zanos. Narod slavi veliki dan svoje Slobode. Ali, na žalost, to veselje, ta sloboda trajala je samo jedan jedini dan, jer već sutradan dođoše tuđi ratni brodovi i silom okupirase grad. Nastupili su tada crni dani očajanja, poniženja, progonstva i potpunog zastoja na svim poljima narodnog života. I trebalo je opet čekati slobodu skoro pune tri godine. Dugo je bilo to vrijeme robovanja i izgledalo je da neće nikada svršiti. Živilo se je samo iz dana u dan, trpilo se je i vjerovalo u bolju budućnost. I onda, konačno je ipak došlo oslobođenje i tuđinac je otišao zauvijek. Šibenik se je našao, ujedinjen s ostalim djelovima naroda, u svojoj vlastitoj državi. Ali posljedice trogodišnjeg robovanja bile su teške i sudbonosne i nisu se dale popraviti. Vrijeme, koje se je izgubilo uzalud, dok je vladao tuđin, nije se više dalo nadoknaditi. Progres, koji je prvih godina nakon rata zahvatio ostale gradove na našem primorju, nije se ni dotakao Šibenika, jer ovaj nije imao sreće, da bere prve plodove slobode, u kojoj je živio ostali jugoslovenski narod. Dok su dakle drugi gradovi već kročili živom i svestranom napretku i razvitku, Šibenik je tekar počeo da se pomalo snalazi u novim prilikama, koje su nastupile nakon njegovog oslobođenja, i da traži načina, kako bi došao do svog ekonomskog i kulturnog preporoda.

Ali, historijska je činjenica, da Šibenik ni u tom važnom i odsudnom času nije imao sreće... Nije imao sreće, jer nije imao dovoljno jakih i sposobnih ljudi, koji bi se stavili na čelo grada i koji bi, usprkos svih istaknutih nepovoljnih momenata, znali da isposluju za Šibenik ono mjesto u državi, koje mu je po svim pravima pripadalo. Nije se razumjelo duh vremena, nije se gledalo na ono, što će doći sutra, i dani su prolazili uzalud bez ikakove pozitivne akcije. Dotle su se negativne posljedice svjetskoga rata počele sve više i jasnije ispoljavati, pogoršavajući i onako već slabe ekonomske prilike u gradu. Oni, koji su u to vrijeme stajali na čelu šibenske općine, nisu ni izdaleka bili dorasli za tako veliki poziv, koji im je bio povjeren. Bez ikakove inicijative i energije, oni su samo posvršavali dnevne poslove, a da ni jednim trenom nisu pogledali u neposrednu budućnost, koja je nadolazila. Mjesto smionih i odlučnih vođa, koji bi znali da odrede novi pravac životu

grada u svim pravcima, dolazili su redom, jedni za drugima, samo oni, kojima je bio glavni cilj, da se što duže vremena održe na kormilu vlasti. A onda su još došle k svemu tome nesretne i fatalne, međusobne razmirice, svađe i podvalivanja. I dok se je vodio taj rat svijetu protiv svih, ta očajnička borba za prevlast jednih nad drugima, zaboravilo se je dotle pogledati na krutu realnost, u kojoj su živjeli grad i općina. Dobronamjerni ljudi, koji su iskreno željeli progres i sreću svoga grada, bili su ismijavani i onda silom bačeni u pozadinu. Rad za opći napredak i blagostanje više se nije smio ni spominjati. Najveći princip onih, koji su odlučivali Šibenikom, bio je taj, da uovolje željanja i zahtjevima svojih izabranih pristaša, ali se ni izdaleka nije pomisljalo, da se pomogne čitavom pučanstvu kao cjelini i da sestvori mogućnost jačeg ekonomskog razvitka za sve građane bez razlike.

U građanstvu je međutim vladala stihijaska volja i strasna želja, da se krene naprijed k boljoj i sretnijoj budućnosti. Oni siromašni pučani-tezaci tražili su, da se odmah u početku nađe lijek već nastupajućoj teškoj krizi vinogradarstva; mali obrtnici i trgovci iznašli su razne predloge, kako da se pomogne obrtu i trgovini — učvrstivši što jače i uspješnije veze Šibenika i ostale sjeverne Dalmacije; industrijalci i veći trgovci živo su željeli, da se povede akcija za iskorišćavanje ogromnih vodenih snaga u okolici Šibenika, za povećanje kapaciteta šibenske luke i za stvaranje novih industrija; lučki i tvornički radnici upućivali su pretstavke, da se poradi oko poboljšanja njihovih životnih prilika, a čitavo ostalo pučanstvo sa sela vapilo je, da se zainteresuju nadležni faktori u svrhu suzbijanja bijede i harajućih bolesti, podizanja novih škola i bunara, te uređenja seoskih puteva. Ali sve je ovo ostalo samo glas vapijućeg u pustinji. „Vođe i proroci narodni“ nisu imali vremena a nisu ni znali da riješe tako zamašile probleme narodnog života. Moramo međutim istini za volju priznati, da se je među onima, koji su upravljali Šibenikom, nalazilo i čestitih i vrijednih ljudi, ali na žalost njih je bilo toliko malo, da se njihova riječ nije nikada uvažavala.

Evo, u ovakovim prilikama prohujao je strjelovitim brzinom prvi decenij Šibenika poslije njegovog oslobođenja, a da nije ostavio nikakvog pozitivnog rezultata na djelu ekonomskog i socialnog preporoda grada i općine. I tako je došlo do ovih današnjih teških prilika, koje već izgledaju nepopravljive, jer su pojačane općom ekonomskom krizom svijeta. Na svakom koraku čuje se samo pusto jadikovanje svih građana

bez razlike: i obrtnika i trgovaca i radnika i seljaka. I uistinu vjerujemo, da im je teško. Ali s ovim ne znači da je za vazda izgubljena svaka nada u bolju budućnost. Ne, dapače sasvim obratno. I mi baš pišemo ovaj članak, da to istaknemo. Jer kada bi bili uvjereni, da se ove današnje prilike nemogu popraviti, mi bi predložili svojim građanima, da napuste grad i da se rasele. Nego, naše je duboko uvjerenje, da je životna snaga Šibenika još netaknuta i da se ona može i mora pokrenuti u cilju realizovanja svih naših težnja k napretku i boljitku. Ali zato treba bezobzirce preći preko svih starih mentaliteta, koji su kočili dosadašnji progres. Treba odrediti pravac, kojim se ima ići k budućnosti, i od njega se nesmiye da odstupa, pa ma kakove se zapreke pojavile. Treba na koncu ukloniti u pozadinu sve one, koj radi svojih ličnih ili klikaskih interesa još uvijek stoje na putu slobodnom razvitku grada: vječno ogovarajući, denunciirajući i omalovažavajući one, koji iskreno žele da doprinesu svoj dio za opću korist i boljitak. Saradnja takovih sitnih ljudi, koji ne žele dobra ni sami sebi, nije nikome potrebna. Današnje doba traži odlučnih i čestitih građana, koji će smiono primiti na svoja leđa breme teške odgovornosti, a umisljene veličine, koje žele da same imaju monopol na čitav javni život i koje su kadre da se i lažnim denuncijama služe u svrhu udovoljenja svojih ličnih ambicija i interesa, neka se povuku na posljednje mjesto i neka zašute zauvijek! Budućnost Šibenika o njima neće ovisiti! Novi duh, koji vlada kod onih, koji danas upravljaju sudbinom ovoga grada, daleko je od starih mentaliteta, negativnih i destruktivnih. Lozinka je već pala: građani na okup! I u tom znaku neka se smiono kreće naprijed sve dotle, dok se potpuno ne bude popravilo i nadoknadilo ono, što je kroz posljednji decenij propušteno da se izvrši! Neka se ide i dalje odlučno i bezobzirno k progresu i k sretnijoj budućnosti Šibenika! Naš prvi građanin i načelnik dao je već inicijativu i krenuo tim putem. A za njim krenite i vi, građani, koji ste dobre volje i nesebične duše!

Kruna ženske ljepote je Grieserova trajna ondulacija
bez elektriciteta

Isključen je kratki spoj i bilo kakav bolan ili neugodan dodir. Najhigijeničnije, najugodnije i najtrajnije sredstvo ondulacije bez opasnosti jer nema elektriciteta,
Brijački frizerski salon GUSTAV ČERVAR - ŠIBENIK

Upotrebljenih prozora, kapaka i vrata prodajem pojedinačno i skupno uz vrlo umjerene cijene.
Obratiti se kod **ŠIME ANTIĆ, Šibenik.**

Napadaj fašističke štampe na „Primorsku Riječ“

Kako nam javljaju iz Zadra, tamošnji fašistički list „Il Littorio Dalmatico“ u svom broju od 8. ovog mjeseca ispunja goleme stupce osvrćući se na podlistak iz drugog broja naše novine, gdje smo istinski na temelju historijskih podataka bili iznijeli događaje prigodom dolaska talijanske ratne lađe „Monzabano“ u Šibensku luku pred 62 godine. Fašistički list, kao udaren istinom po nosu, skočio je najednom, da bezbrojem uvredljivih riječi za nas i naš list, pokrije jednu otvorenu historičku istinu i da pomoću očitih laži prikaže talijanske mornare „junacima dana“. Smiješno je i osvrtno se na njihove laži, a osobito pak na jednu takovu tvrdnju, jer i vrapci na krovu znadu, da zacijelo junaci nijesu oni, koji su te prigode oboruzani do zubiju navaljivali na šibenske dućane, na žene i na mirne pojedinačne prolaznike provocirajući ih i prisiljavajući, da kliču Italiji i Garibaldiju. Valjda je to onaj „sangue italiano“, koji fašistički list ističe da

se je te prigode ispoljio kao dokaz njihova „junaštva“. No pitamo mi gospodu fašiste, gdje je bio taj „sangue italiano“ u momentu kad je šibenčanima dogustilo i kad su golim rukama hitali „junačke mornare“ niz stube Dobrića, te kad su isti ti „junaci“ skakali kao ribe jedan po jedan u more da se spase pred pravdom reakcijom provociranog mirnog šibenskog građanstva. Ako se ne varamo, sam fašistički list priznaje, da su se mornari morali skrivati po tamnim kutovima i konobama te skakati u more, da dospiju do svog ratnog broda. Ako je to dokaz junaštva, onda neka im bude! Mi svakako imamo druge kriterije za prosuđivanje junaštva i nije nam žao, što se u tome ne slažemo sa mišljenjem fašističkog lista.

Vatrogasna stanica u Šibeniku
ima telefon broj 107

Negativni tipovi

Svaki progres u jednom gradu, na bilo kojem polju, povjeren je većinom privatnoj inicijativi stanovitog broja građana voljnih da nesebično rade i da se žrtvuju. Hvala toj privatnoj inicijativi, i mi smo u Šibeniku postigli u nekim pravcima vidan boljitak, a u nekim i zavidnu afirmaciju. Uboški dom, činovnička zadruga, „Jadrija“, „Šubićevac“, „Krka“, „Kolo“ it.d. jesu zaklade i društva po kojima su ljudi radini i nesebični ispoljili svoju aktivnost i pokazali rezultate, koje svaki objektivni posmatrač mora najlaskavijim riječima da pohvali. Napose možemo opaziti rezultate tog pohvalnog rada i u našim komunalnim poslovima, gdje viđamo ugledne ljude, da bez ikakova ličnog probitka, žrtvuju svoje slobodne sateve i daju svoju energiju za dobro općenitosti. Ovakav rad jest bez dvojbe jedan od glavnih predmeta napretka, te jedan od temeljnih pokretača razvitka i boljitka u svim pravcima.

No pitanje, koje nas interesira i koje nas potiče, da pravimo ova opažanja, jeste jedino posmatranje, kako i kojim okom većina naših građana gleda na ovo pojedinačno nesebično nastojanje i pregaranje, te da li se ovim zaslužnim radenicima daje od građana pravo i odgovarajuće priznanje. Mnogima će čudno izgledati, što uopće stavljamo jedan ovakav upit, jer ne mogu uopće da pretpostave, da bi se moglo naći ljudi, koji ne bi jednostrano odobravali ovakav i sličan rad. No ipak nije tome tako. Ima kod nas individua, koji postoje i žive jedino zato, da kritiziraju svaku akciju, a osobito pak svaku dobru akciju. Nema stvari, koja je dobra, a da joj oni što ne opaze, ili barem da joj se ne narugaju. S nekim sprdanjem i uživajući omalovažavaju sve i svakoga stvarajući oko sebe stimung štetan i neraspoložen prema onome, koji je slučajno došao na nišan. Za njih je svatko neznanica i analfabeta, a u najmanju ruku naivna „dobričina“ (recte budala). Ovakovi tipovi obično zasjednu za kafanski stol, sakupe oko sebe brojno slušateljstvo, pa onda udri po ovome udri po onome. Defetističko djelovanje njihovo još jače iskače, kad se uoči, da baš oni, i ako im se možda često puta nudilo, nijesu nikada htjeli da se pokažu na radu i da oni sami pokušaju težinu i odgovornost u stanovitom pothvatu. Riječ „ne valja“ i riječ „trebalo bi“ svakodnevno im je na ustima, ali ipak promišljeno uzmiču kad ih se pozove da aktivno sarađuju i provedu u djelo ono što „bi trebalo“. Slušatelji, koji se oko ovakvih tipova sakupljaju u priličnom broju, upijaju svakodnevno njihov otrov, koji ih najprije demoralizira, a onda malo po malo dospiju i oni pod vlast ovih „mudraca“. Zaista čudna je to pojava, ali ipak istinita. U Šibeniku onaj, koji znađe bolje ku-

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

Iz Stankovaca

Stankovci, 17 kolovoza

Proslava Kraljeva jubileja. Jučer je na svečan način proslavljena 10-godišnjica vladanja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I.

U 16.30 održano je u crkvi svečano blagodarenje, a potom je pred crkvom opć. načelnik g. Miletić pred sakupljenih više stotina duša održao nadasve lijep prigodni patriotski govor.

Iza govora su urnebesnim poklicima prisutni klinkuli trokratni živio Nj. Vel. Kralju, Kraljevskom Domu i Jugoslaviji.

Zatim se je formirala povorka koja je prošla kroz mjesto uz neprekidno pjevanje rodoljubnih pjesama, klicanje Nj. Velič. Kralju i Kraljici, Kraljevskom Domu, Njih. Visoč. Prinčevima i Jugoslaviji. Poslije povorke sokolsko društvo priredilo je pretstavu i sokolsku akademiju. Istog časa rasvjetljen je centrum mjesta, a pri koncu akademije bio je lijep vatromet. Na 15. uveče, a na 16. za čitavo vrijeme proslave grurali su mužari.

Ova velebna manifestacija prigodom jubileja Nj. Veličanstva Kralja, ostati će u amošnjem pučanstvu lijepom uspomenom i ostavit će najbolje utiske iskrene ljubavi prema Svome Vladaru, narodnom Ocu i velikom heroju Nj. Vel. Kralju Aleksandru I. i dičnom Kraljevskom Domu.

Mi-ć

Iz Skradina

(Od našeg stalnog izvjestitelja)

Povodom članka u broju 109. „Glasa“. U 108 broju „Glasa“ bilo je otštampano pod naslovom „Naši dopisi“ nekoliko članaka u kojima dopisnik iz Skradina iznosi razne i umjesne potrebe Skradina.

diti, rugati se svemu i bagatelizirati svakoga, dobiva od svoje okoline neki naročiti auktoritet. Mogli bismo primjerom navesti ljude, koji su u Šibeniku stekli osobito poštovanje samo zato jer nijesu nikada o nikome pohvalne riječi rekli. Ne ćemo da ih iznašamo poimence, ali dosta je ako ustvrdimo da ih dosta ima, i to ne samo među mlađim, već poglavito među starijim i uglednijim. Doista, lako je biti „mudrac“ u takovom smislu, kad je okolina takova da im omogućuje ispravanje. — Pitamo sada sve one radine, mirne i trijezue građane, koji znadu, da su potpuno istinite ove naše konstatacije, — zašto oni tim ljudima dozvoljavaju ovakovu neljepu rabotu; zašto se oni ne isprse i jednom zauvijek zabrane napadanje na ono što je dobro i napredno; zašto oni dopustaju da se u Šibeniku pravi ruglo s onim što je mno-

Povodom tih članaka u istom listu a u broju 109. izašao je odulji članak kojim se neki saradnik istog lista nemilo obara na Opštinsku upravu, a što je najgore i na Skradin, pa čak i na njegovo stanovništvo, prigovarajući mu da se bavi važnom privrednom granom — lihvaranjem.

Što taj gospodin dopisnik ima s Opštinskom Upravom i kako će Opštinska Uprava za klevetu s njim urediti, to se Skradinjana ne tiče, nego bi želili, da nam taj gospodin dopisnik navede nekoliko rođenih Skradinjana, koji su sa nepoštenim radom došli do svoga imetka.

Postoji druga činjenica, da je velikom broju Skradinjana radi svog poštenog rada i svoje kavalirštine, nestalo onoga velikog imetka kojega su nekada posjedovali, a da su znali ne riječima već djelima i žrtvama istupati u svim nacionalnim patnjama i borbama. Prošlost i sadašnjost Skradinjana nije mogla dati povoda jednom listu, koji stoji na bazi prosvjeđivanja i iznošenja istine u cilju ispravljanja eventualnih nenamjernih grješaka, da se onako nemilo kleveće i kalja njegovo građanstvo i njegovo predstavništvo. To nije svrha Kulturne Matice. — Da su tako Skradinjani postupali, mora i Kulturna Matica rukom na svoju savijest priznati, jer nijesu ni u toj instituciji pokazali svoju pomoć i saradnju.

Ovo je već drugi put (prvi put je bio napadnut Šibenik), da Privredno Kulturna Matica preko svog glasila dozvoljava svojim saradnicima, napadanje pitomih i kulturnih mjesta. Trebalo bi da ta Matica postavi sebi ozbiljno pitanje, je li je to baš dužnost i cilj njezin i njezinoga glasila. Hoćeli Privredno Kulturna Matica ovakvim načinom rada prodrijeti u ove krajeve, ostavljamo javnosti da prosudi.

F. M.

gom Šibenčaninu sveto? Žao nam je što nema u Šibeniku takovih ljudi, koji su kadri da se otvoreno „okom u oko“ suprostave ovim „veličinama“, — a ako ih ima, žao nam je, što do danas nijesu došli u prigodu da im odbruse ono što im se već davno moralo odbrusiti; — ali ništa zato. Ima još u Šibeniku energičnih i objektivnih građana, koji će ipak znati da zaštite sve one naše gradske radnike, koji bilo po našim društvima bilo u komunalnim poslovima svakodnevno troše energiju i slobodne časove za dobro i napredak našeg Šibenika. Svako podmetanje, svako ogovaranje, omalovažavanje, ruganje i slično, koje bude doprlo do usiju tih svijesnih građana, biti će stavljeno na pravednu vagu, pa ako prekorači mjere, — naći će se puta da bude jednom zauvijek dokončano.

NA »JADRIJI«.....

Ljelo — — —

Većina ljudi kupa se u znoju, priličan broj kupa se u pivu, a ima i onih, koji se kupaju u moru. — Da vidimo ljude, koji se kupaju u znoju, treba običi: kancelarije, trgovine, tiskare i redakcije šibenskih novina. Da zavidimo onima, koji se kupaju u pivu, treba posjetiti pivare i kavane, a da uživamo gledajući one, koji se kupaju u moru, treba se prevesti na — „Jadriju“.

Vrućina. Sunce pripeklo. Prašina. Pravi ljetni dan. — Stalni posjetioci kupališta „Jadrije“ i oni, koji su prošli prvo i drugo kupanje, uzimaju karte na malom prozorčiću. Čekaju parobrodicu. Puštaju se „cime“. Trka zakašnjelih sa sviju strana. Odlazak.

Komodnošću pravog ljenivca, mali parobrodicu lagano puzi po sitnim valićima. — Svi su se „udobno“ smjestili. Parobrodicu je prepun. Sami naši domaći i jedan ili dva stranca. Kontrola karata svih mogućih boja. Kuponi kidaju se po prvi put. — Muk. Jedna dama priča svojoj suputnici, što joj pišu iz kuće „- - - svi dobro i zdravo - - -“. — Drugi se zabavljaju slušajući taj jedini dialog u parobrodicu. Muk. — „Akoštavanje“ uz pristanište kupališta. Skakanje na obalu. Trka prama kupalištu. Lov za kabinom. — Okupani čekaju dok nadošli iziđu iz parobrodice, iza željezne ograde, koja leži na kavezu. (Uprava kupališta vrlo dobro pazi, da se tko besplatno ne okupa.)

Nas je šest u jednoj kabini. Hrpa rublja, čarapa, cipela. „Dragocijenosti“ predali smo čuvaru kupališta. Na to su nas upozorile upadne table po kupalištu.

— Svukli smo se. — Šetnja po užarenom betonu. Kibiciranje Ping-Ponga. Nije najzabavnije. — Na terasi smo. Vidimo cijelo kupalište i sve kupače.

Revija: kupaćih kostima u svim papagajskim bojama, — kineskih suncobrana, američkih kapica, filmskih pidžama, šešira sa pariške kolonijalne izložbe i šibenskih božica ljepote.

Nadući obrasli trbusi, blijedi koštunjavi činovnici (oni koji su na dopustu), studenti, profesori (ferije su) i oni koji imaju „previše“ posla, stalni su muški posjetioci „Jadrije“.

Prženje suhih kostiju. Topljenje sala. „Mi idemo u more“. — „Kva že ašai kaldo, koža ge par šinjora“. — „Gehen wir ins Meer?“

U moru smo. Sisli smo sretno niz stepenice. (To je zbilja majstorluk.) — Slano je. Čini nam se, da pijemo lijek za pokvareni želudac. — Ugodno je. Osjećamo se svježiji, jaki. Plivanje. Skakanje. Ronjenje. — Jedan par otplivao je tamo, gdje je more dublje. I u moru voli samoću. — — Bacaju se gumene lopte. Izišli smo. Idemo u sumicu. Tu je najugodnije. — Hlad. — — — „Šezloni“. „Brand“. Počivanje. Čitanje modernih romana na stranim jezicima. Bezbroj gramofona. Najnoviji slageri. Tiho pjevuckanje užeg nješovitog zbora:

„Columbus aus Amerika“.

Ljenčarenje. Igraju „modernu“ „briskulu“, „zabavni“ šah i „kegolu“. — Jedan sentimentalac luta sam po šumi — sluša cvrčanje cvrčka. — „Zaljubljeni“ parovi izgubiše se među granjem. Šapuću si o „ljubavi“, a posmatrači predmijevaju „skoro vjenčanje“. Svaki grm, svaki kamen, svaki zidić i svaka klupa krije — svoju tajnu. (Diskretni su.) — No mi

se udaljismo od njih. Puštamo ih na miru. Vraćamo se na kupalište.

Grupica „neodoljivih“ sprema se za fotografiranje. Jedna pokazuje slatkim smiješkom svoje lijepe zube (zubari su zbilja majstori), druga lijepi profil, treća savršene forme. — (Šteta da u aparatu nije bilo filma.)

Opet kupanje. More prijatno. Društvo u moru još prijatnije. Gnjenje. Revansiranje - - - sve prijatnije. Teško se izlazi.

Kupališno zvono zvonilo.

Svatko traži ključara. — „Broj 10. — 7. — 15. 21“. — Na strani privilegovanog spola čuje se vika: „Tereza, otvorite mi kabinu, meni se žuri“. — „Ne mogu sve najedanput“.

Drugi znak zvonca.

Brzo oblačenje. Češljanje. Trka prama parobrodicu. Svi smo u kavezu. Oko nas željezne ograde i lanci. Nakon „malo“ guranja i trčanja dobili smo zavidno mjesto u parobrodicu. Najbolje prolazi ona, koji nije „kavalir“.

Treći znak zvonca. Zvižduk umorne sirene. Vožnja natrag. — Po treći put kontrolor kupi kupone. — Mali parobrodicu tromo kreće napred — već je sit ljeta. Čeka s nestrpljenjem svršetak kupališne sezone; čeka svoj odmor. — Smilovao nam se. Kad smo izlazili nježno smo ga pogladili i rekli mu: „Ti si mučenik. Ti nemaš ni koristi, ni slave, a ipak strpljivo podnosiš svoj teret, kojeg su ti nametnuli ljudi. Ti se više nećeš mučiti prevažujući naša teška tjelesa. Mi te nećemo više smetati, ni dosađivati.“ — Parobrodicu bio je ganut. Kroz cijev na krmi kapnula je jedna iskrena suza, a sirenom nam je šapnuo tiho: „Hvala“. — — —

Šibenska kronika

VELEBNA PROSLAVA KRALJEVA JUBILEJA.

Šibenik je prošle nedjelje na svečan i veleban način proslavio desetgodišnjicu vladanja svog uzvišenog Kralja Aleksandra I. Cio grad bio je iskićen hiljadama zastava u počast velikog dana.

Svuda je vladalo najsvečanije raspoloženje. U subotu i nedjelju na večer čitav je Šibenik bio rasvijeljen bezbrojnim svijećicama i krijesovima. Sa vrha Šubićevca sjala je Karađorđeva zvijezda, a ispod nje natpis: 1921—1931.

Početak svečanosti bio je objavljen u subotu poslije podne pucanjem topova sa starodrevnih šibenskih tvrđava i slavljenjem zvona sa svih gradskih crkava. Na večer je obišta gradom uz bakljađu sokolska povorka, koju su povećali svojim učesćem Sokoli iz Mandaline. Krapnja i Zablaća. U nedjelju u 9 sati prije podne održana je u dvorani Sokolskog Društva svečana sjednica općinskog vijeća, koju je otvorio gradonačelnik g. Dr. Smolčić oduševljenim rodoljubnim govorom. Sa zanosnim riječima veličao je historijska djela Nj. V. Kralja i dao izražaja osjećajima nepokolebljive ljubavi i bezgranične odanosti čitavom pučanstvu ove općine prema herojskom Kraljevskom Domu Karađorđevića. Čitavo je vijeće sa najoduševljenijim odobravanjem prekidalo govor gradonačelnika i na kraju

ga popratilo burnim klicanjem Kralju i Kraljevskom Domu. Poslije toga bio je na predlog g. Dra Smolčića jednodušno prihvaćen zaključak, da se na uspomenu desetgodišnjice vladanja Nj. Vel. Kralja postavi na starodrevne gradske bedeme umjetnička spomen ploča. Sa ove svečane sjednice vijeća bio je poslat oduševljeni brzojavni pozdrav Nj. V. Kralju.

Od 10 do 12 sati pr. podne održana su svečana blagodarjenja u crkvama svih vjeroispovijesti, kojima su prisustvovali svi općinski vijećnici i članovi općinske uprave na čelu sa gradonačelnikom g. Drom Smolčićem, pretstavnicima svih vojnih i civilnih vlasti, čitav oficirski kor, izaslanici svih gradskih udruženja te mnoštvo ostalog građanstva.

U katedrali sv. Jakova obavio je svečani crkveni obred šibenski biskup presvj. Dr. Mileta, a u pravoslavnoj sabornoj crkvi protojerej g. Krstanić, koji je nakon službe božje održao oduševljeni prigodni govor.

Na večer u 8 sati održana je uspješna sokolska zabava u gradskom perivoju a istodobno je sa širane općine bio privređen na poljani Kralja Petra veliki vatromet koji je s uspjehom organizirao banški vijećnik gosp. Frane Grubišić.

Kiosk prodaje cvijeća na Poljani. Čujemo, da će se maknuti kiosk prodaje cvijeća sa Poljane Kralja Petra na zahtjev i želju g. Mattiazzi-a. Stučaj je neznatne važnosti, ali je vrijedno da ga općinstvo upamti na dokaz, da g. Mattiazzi postupi sa gradom i građanima istom bezobzirnošću i smjelošću, kao što je postupao za vrijeme Italijanske okupacije.

Gradnja Sokolskog doma u Šibeniku. U broju 3. „Primorske Riječi“ od 8. o. mj. izašao je članak pod gornjim naslovom. Na taj članak svaki će ispravni i svijesni Sokol uvidjeti, pak i na prvi čas opaziti, da nije sve ispravno i u redu, što se tiče gradnje sokolskog doma.

Tačno je i opće poznato, kako se u spomenutom članku kaže, da su se razne uprave sokolskog društva u Šibeniku, već više godina bavile mislju i djelom o početku gradnje doma. Mnoge su uprave, koje su vodile društvo više godina, intenzivno radile i razmišljale o gradnji doma, ali uslijed velike pažnje i promišljanja na budućnost nijesu se usudile, da poduzmu, odnosno da se upuste nesigurno u jednu tako ozbiljnu stvar. To je bilo čak i onda kada je oruštvo mnogo bolje financijski stajalo, nego li što sada stoji. Stoga baš mora svakome za čudo da bude, kako se je sadašnja Uprava, koja vodi društvo nepunih 6 mjeseci, tako lako upustila na tako važnu stvar. Iz samog spomenutog članka od 8. o. mj. vidi se da se ova nova Uprava upustila i odlučila na tako važnu stvar, ne promišljajući na budućnost ni najmanje; ne promišljajući što kroz nekoliko godina može društvo zadesiti. Po tome članku očito se vidi i mora razumjeti da se gradnja doma poduzimlje i da se temelji osnivaju jedino i samo na „puka“ data obećanja!!

Da li se može i smije, jedna tako važna stvar poduzeti samo na temelju datih obećanja??!!

Donekle je sumnjivo i to, što je poduzetnik preuzeo, ako je preuzeo, gradnju doma, jer moramo upozoriti i istaknuti bojazan, da nebi kroz nekoliko godina i dom i cijela sokolska imovina pala u ruke neželjenom strancu. Mislim, da se razumijemo! Do potrebe i više! — L. P-ić

Šibenska i koruska omladina zajednički manifestuju ideji sveslavenskog bratstva i solidarnosti. Prošlog utorka stigla je u Šibenik grupa od 38 studenata Jugoslavena, koji su nesretnim sticajem prilika potpali pod tuđu državu. Ovdje su ih bratski i srdačno dočekali članovi šibenskog Akademskog kluba na čelu sa svojim vrijednim pretsjednikom g. Antonom Smolčićem i učinili sve moguće, da neoslobođeni sinovi Jugoslavije osjete u našem gradu onu bezgraničnu ljubav, koju prema njima gojimo. Za vrijeme svog boravka u Šibeniku, gosti su razgledali sve znamenitosti grada i okolice i izvezli se yachtom „Nirvana“ na otvoreno more, čak sve do najudaljenijeg jugoslovenskog otoka. U srijedu na večer priredila je šibenska općina u njihovu počast banket u hotelu „Krka.“ Tom zgodom su brojni govornici zanosnim riječima pozdravljali pretstavnike jugoslovenske Koruske, veličajući ideju sveslavenskog bratstva i solidarnosti. Svi su govori bili oduševljeno pozdravljeni od koruske i šibenske omladine, koja se je tu u vrlo velikom broju sakupila. Na koncu je zagrljena omladina Šibenika, Koruske i Burgelanda ot-

pjevala sveslavensku himnu.

Oko 11 sati, kada je bila završena večera, krenuli su naši i koruski omladinci u manifestacionoj povorci kroz grad, pjevajući patriotske pjesme i burno kličući Jugoslaviji, neoslobođenim Jugoslovenima i sveslavenskom bratstvu.

U četvrtak na večer krenuli su koruski studenti vlakom za Zagreb, odakle će prosljeđiti svojim kućama. Na stanicu ih je ispratilo čitavo članstvo šibenskog Akademskog kluba, koje je ovog puta uistinu potpuno izvršilo svoju dužnost.

Dobro i zdravo osvježujuće sretstvo u vrucini je časa Radenske mineralne vode same ili pomiješano sa većim sokom. Osvježi vam duh i tijelo!

1000 listova konceptnog papira za kancelariju Din. 90.
1000 vel. listova bijelog papira za zamotavanje Din. 240.
Dešava se kod: tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

Iz Novigrada

Novigrad, 17 kolovoza

Proslava 10 godišnjice vladanja Nj. Vel. Kralja u Ravnim Kotarima. U nedjelju 16 ov. mj. sve općine i narod Ravnih Kotara proslavili su na svečani način 10 godišnjicu vladanja Nj. Vel. Kralja Aleksandra I. Daleko bi išli, da bi detaljno iznosili sve one oduševljene i spontane manifestacije ovog rodoljubnog pučanstva, u kojima je ono dalo vidnog izražaja svoje bezgranične ljubavi i odanosti prema svom uzvišenom Kralju Ujedinitelju i cijelom Kraljevskom Domu. Radi toga će ovaj naš izvještaj biti tek blijeda slika tih velikih narodnih svečanosti:

U Novigradu. Općinsko Upraviteljstvo izdalo je proglas na narod u kojem se veličaju historijska djela u prvom deceniju vladanja našeg obljubljenog Kralja Aleksandra I. U predvečerje svečanog dana čitavi Novigrad planuo je u svijetlu bezbrojnih baklja i krijesova. Historijska gradina bila je divno rasvijeljena. U 8 sati krenula je kroz mjesto manifestaciona povorka, uz oduševljeno klicanje Kralju, Kraljevskom Domu i Jugoslaviji, a nakon toga je uz pratnju mjesnog tamburaškog zbora povedeno narodno kolo. Tek kasno u noć narod se razišao svojim kućama, u najljepšem raspoloženju. Slijedećeg dana Novigrad je osvanuo vas okičen zastavama i u tom svečanom raspoloženju nastavljene su ove velike narodne svečanosti.

U Smilčiću. Inicijativom vrijedne sokolske čete, općinskog upraviteljstva i naroda, bila je organizirana dostojna manifestacija narodne radosti i sreće, u času kad je cijela Jugoslavija slavila jubilej svog uzvišenog Kralja. U mjestu bili su podignuti slavluci iskićeni cvijećem i jugoslovenskim zastavama, a pucanje prangije je navještalo narodu veliki dan.

U Zemuniku. Zemunik, ova mrtva straža na krajnoj granici Jugoslavije, proslavio je na dostojan način ovaj veliki god. Čitav narod, na čelu sa pretstavnicima svoje općine i svih vlasti, učestvovao je u ovoj velikoj svečanosti. Već u subotu na večer bio je najavljen početak svečanosti pucanjem mužara. Na velikom slavluku stajao je natpis „Živio Kralj Aleksandar I.“ Sutradan ujutro krenula je do crkve velika

Kolinska
PRAVA
Kolinska
CIKORIJA
UKUSNA I ZDRAVA
je
KOLINSKA KAVA

povorka u kojoj su učestvovali čitavo općinsko vijeće i uprava, članstvo Sokolskog društva, pretstavnici svih vlasti, zatim oficiri i redovi pogranične straže, činovnici mjesne carinarnice, žandarmerija i financijska straža, te brojno ostalo pučanstvo. Crkveni obred obavio je prečasni don Šime Lukić. Nakon blagodarjenja povorka se uputila do općinske vijećnice, gdje je održana svečana sjednica općinskog vijeća. Načelnik Zemunika g. Marin Babić održao je rodoljubni govor, a zatim je predložio, da se Marsalatu Dvora Njegovog Veličanstva pošalje slijedeći brzojavni pozdrav: „Danas općinsko vijeće u Zemuniku s općinarima moli, da se izruči Njegovom Veličanstvu Kralju Aleksandru I. Ujedinitelju, prigodom sretnog desetgodišnjeg vladanja, najtoplije čestitke naroda. Odani i vjerni svom Vladaru pouzdanjem gledaju u sretnu budućnost svoje otadžbine - Općinari.“ Čitanje brzojava bilo je pozdravljeno od vijećnika i ostalog naroda oduševljenim odobravanjem. Nakon završene sjednice održao je prot. g. Antunović govor sakupljenom pučanstvu, u kojem je iznio u kratkim potezima povijest Jugoslavije i veličao ovaj veliki dan. Govornik je često bio prekidano burnim klicanjem Kralju, Kraljevskom Domu i Jugoslaviji. Sakupljeno mnoštvo tada je otpjevalo državnu himnu i nastavilo manifestacijama kroz Zemunik. Poslije završenih svečanosti Općinsko Upraviteljstvo je razdijelilo siromašnim općinarima oko 100 kilograma kruha i veću količinu vina.

Samoprodaja maslaca marka „Zvonar“
Zora Mayowski, Šibenik.

Ogroman stan od šest soba sa nuzprostori-jama na najljepšem mjestu grada iznajmljuje se uz vrlo povoljne uvjete onome, koji izvrši popravke. — Obratiti se u Tiskari Vitaliani.

2 kuće, teza i veliki vrt sa oborom, iza Bolnice, cesta 12 lipnja, prodaje se. Obratiti se kod Tiskare Vitaliani.

Najugodnija **razonoda u**
GRADSKOJ PIVNICI
Svaku večer koncertira
obljubljena kapela
SLAVKA pl. RAŠKAJ
Redovito baleti, solo plesovi
i raznovrsne varietetske atrakcije.

Vlasnik **JOAKIM ŠTRKALJ** Šibenik
Tko želi, da ima za svoje dijete potpuno zdravu i mladu dadilju, neka se obrati
Ani Sunara ž. Ivanovoj, selo Nevest Cera zadnja pošta Perković-Slivno.

Izgubljeno je jedno „Penkala“ pero. Poštenu nalaznik može ga donijeti u **Tiskaru Vitaliani**, gdje će dobiti pristojnu nagradu.

Hajdmo u Marjana!

Uvijek prvoklasno svježe zagrebačko pivo, hladna jela i pikanterije svake vrsti.
Zagrebačka Pivara Šibenik.

Međunarodno otpremništvo

Josip Jadronja

Telefon br. 3-27. Brzjavi: Expeditur Jadronja

Mate Katalinić

ŠIBENIK

Trgovina svih vrsta suhih i uljenih boja, flrnaisa, lakova i kistova. Českok stakla ornamentalnog i običnog za prozore. Soboslikarska ličilačka i dekoraterska radnja. Lakiranje automobila sa „Ducco“ spritz aparat.

Samo moderno i ukusno pokućstvo najljepši je ures svakog stana.

Najmodernije spavaće sobe, blagovaonice i ostale dijelove pokućstva od kavaskog orahovog drveta, mahagonije i t. d. možete jedino najjeftinije dobiti kod opće priznatog tvorničkog skladišta, limenog i drvenog pokućstva

OTTO GRABOVAČ

ŠIBENIK, ul. Frane Draganića

Posjetite skladište. — Tvorničke cijene.

— Tražite cijenič. —

Strojarska Mehanička Radiona
i Ijevaonica metala
S. Kordić - Šibenik

RADIONA

za popravke parobroda, parnih strojeva, automobila, motora, granika kompresora, turbina itd.

— — Konstruiraju se propeler od bronza. — —

MONTAŽA

svakovrsnih strojeva, mlinova, hidrauličnih presa, motora na brodove i čamce.

Stipe Zorić, vrtlar

Šibenik
Poljana
Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima. Solidna izradba nadgrobni vijenaca, kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. CIJENE UMJERENE

Dr. MARKO TARLE

ŠIBENIK

Komisijonalna prodaja žitarica
i kolonijala.

TELEFON Br. 86.

Brzjovni naslov: KOMISOAGENT

POMODNA RADNJA ANTUN PETRIĆ

— ŠIBENIK —

BOGATO SKLADIŠTE: šešira, kapa, štapova, kišobrana, košulja, gaća, ogrlica, kravata, rubaca, čarapa, rukavica itd. Veliki izbor đempera, poull-wera, maja te razne trikotaže. — Putnih kufera. — Izbor parfima i toaletnog sapuna te sve moguće galanterije i sitnarije.

GOSTIONA A. VATAVUK

ZAGREBAČKA ULICA

Uvijek dobro pečeni odojci i janjci na ražnju. — Toči se dobro šibensko vino. U VATAVUKA UVIJEK DOBAR RUČAK

Nikola Stošić

Šibenik

Zagrebačka ulica.

PEKARNA i TRGOVINA
mješovitom i suhomesnatom robom,
na malo i na veliko.

M. GRIMANI i ing. J. LJUBIČIĆ

Poduzeće za telegrafiju, telefoniju i radiotehniku sistema WESTERN ELECTRIC COMPANY, New-York (Standard Electric) Telefoni automatski i manualni, telefonske centrale. Telegrafski aparati, žice, kablovi podmorski i podzemni. Radio aparati za prijem i emisiju u svim tipovima i jačinama. Radiogoniometri, alarmni uređaji. Sve stručne tehn. informacije besplatno, trazite ponude.

Mate Pergin, Šibenik

rukotvorine, narodne radnje i umjetno cvijeće.

Vaso Čok i Jovo Paklar

Šibenik (Dalmacija)

Staklo za prozore, šuplje staklo, poculan, kuhinjsko posuđe, aluminijsko, emajlirano, papirnata roba, mineralna voda, bonboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svjeća.

Milorad Dj. Pecelj

TRGOVINA MJEŠOVITE ROBE — ŠIBENIK

Ima veliki izbor: kuhinjskih, dućanskih i decimalnih vaga, od tvrdog i mekog drveta.

KLAVIR prodaje se jeftino.

Obratiti se upravi.

IVAN ALFIREVIĆ

Manufakturna trgovina

Kralja Tomislava ulica.

ima na lageru sve vrste manufakturne robe na malo i veliko.

Cjene umjerene i podvorba kulantna.

ANTE FRUA

— ŠIBENIK —

Ulica Kralja Tomislava.

Skladište

D. M. C. i
TRIDENT
konea.

ŠIME ANTIĆ - Šibenik

Trgovina manufakturnom robom

Veliki izbor platna za rublje, sefira, oxforda, trikotaža i t. d. uz najumjerene cijene.

ZLATARSKA RADNJA

Ante Fantulin - Šibenik

Ulica Kralja Tomislava

Veliki izbor dragocijenjenih predmeta Narodne dalmatinske izrade u zlatu i srebru. Popravke svake vrste uz najniže cijene.

GRGO OLIVARI I DRUGOVI

građevno poduzeće

ŠIBENIK

Preuzimlje i izvršuje sve vrste građevinskih poslova najsolidnije i najkulantnije.

Obavlja sve spadajuće tehničke radove, projekte i t. d.

uvijek prva

Pokućstvo

najjeftinije dobijete kod
stare i solidne firme

Stjepan Karković
ŠIBENIK

Petar Vulinović

— Zagrebačka ulica —

Trgovina delikatesne i mješovite robe Uvijek svježi maslac. Preporuča se odlični kranjski kiseli kupus. — Prodaju na veliko i na malo. —

Veliki automatični kantar (vaga) do 10 kvintala, tvrdog drveta i željeza, potpuno ispravno, prodaju se. Obratiti se tiskari E. Vitaliani i Sin.